

528₍₁₎

FEB 1 1942

Elias N. Sethosa $\frac{1}{23}$
K34/77

8/77

Ditaba, ^{tšā} xō lwa xā babaso:

Ba Xomphahlele xē ba swanetše xō
lwa, le Ba xā Mathabatha xō ba Ba
Moletlane xō ba ba xā Mmamabolo.

2. Ngoka ^(Hš) e ha laēla kxōši xore: Banna kamoka ba
sechaba, ba swanetše xore: ba ōhlē

Lenti le le sēsē; Bosēsē bya xō
Swana le motabō. Xomme le ha Hotšwa
ka mekxayōf ~~(Hš)~~ Xomme mola le
fedite ba le otolla. Ba le putla

maxareng xā bōna le banna ba Sethšaba
se ba yaxa xō lwa le Sōna.

3. Lenti le; le swanetše xō ēpēlwa ka
mobuna ka bohale, le ka hōkōmēlō; Xomme
xē le epētšwe. Bahabani ba ha laclwa
xomme ba ya xamula Sethšaba
Sela.

4. Xē Sethšaba seof se ba lwantšha
ba ha thšaba. Ba lebile xaxabō bōna.
Xē ba thsetše lenti, ba ha tseba
xore byale nama e ha bowa le
mpya ya yōna.

fragments of history of the Letlaba and
Moletlane tribes

indexed

cap 11/10

cap. 10/16

Gntuf Dict.

5. Ba ha thšaba xanyone, xore: Dira tša
bôna le tšôna di he ka kweno xo
lenti. Xe ba ~~th~~ thsetše Lenti, ba le
ka xare; Lenti le le maxareng a kexe
xo hoxa Makonôlô, xo ya thswane.
6. Dyale xe, Beng ba Lenti ba bowa
ka matla le ka bošoro, ba boifišaxo.
Ba ha lekediša Manaka a bôna; ba
tšama ba ba bolaya ka sehloxo,
le bošoro; le rraanô. O boifišaxo.
7. Ba tšeba xore ka kxang; ba hare
ba se hlwa ba fihla lenting la
phêko ba ha be ba lapile. Kexore: Lenti
le ba feditše mōko xe ba le taboxa.
Dyale xe ba yo le taboxa xapê, kexore
ba yo ba bolaya xo feta le mola ba
ba thōma.
8. Lenti le, le Hotšwa ka dihlare tša
naine, le bo: "dira xa di bonwe".
Dyale xe, botho bac: ba bolailwe^{ng} ka
tsela yeo ya sehloxo, xo ha
nyakwa: Bakxâmana, le ba ba tsebêxaxo
Sethabeng Seo.

528

K34/77

Ditabatša xolwa xa ba baso Seripa II

- difer?
9. Xe Bakxōmana, le Bahlomphexi; ba hweditse, ba tla sexwa dithō, tša mele tše nang le mešomo o motona mo meleng wa motho.
- 10 Dithō tše: ba ya xo dio: Dipheto, le dihlare tša xo tifa. le nako le xe sethšaba seo se ka boêla sa tifa, se ka se sa blwa, se fenyā sechaba seo, se se tšerexo "Dithathā"
- 11, Kexare: le ditloxolwana tša bōna ditla no fêla di tseba; xare: "Sethšaba sa bckête se boxalé." ka baka la xare: tšōna dinama tšela tša oo Makxolwa bōna, di sa dia Dipheto, le mekxayō ya naxa yec.
- 12 Byale ~~Dinka~~ Dingaka: ka nako yeo di tla thōma xo bolêb. boxale bya dikxoši, le xare ba laetše Dikxoši le Sethšaba xare; di ithutile kudu ka maatla.

unw { Ditaba tša xolwa xa Babaso III
 Ke ho Bolela, dintwa tša Batho ba
 xešo; ba kgale.

2 Sethšaba sa Maletlane se tsebêxo
 xabotše xore: Ke Selete sa Matêbêlê.
 Ditloholwana tša: * Tsutše. Xe ele
 ka thswanêlô, nkabe ba bitšwa:

"Matsutša"

3 Re kwa xae: Sethšaba se; Xe batho
 kxalê, ba sa thswenywa; Ke! Mapone
 xoor Mazulu. Sônai se be se sa
 thswenyete. Kabaka la bahlale bya
 dingaka tša bôna.

4 E be ele mehlo ya pušo ya
 Mamokêbê. Xe mekxwa ye:
 Kamoka e hlaxa, Re kwa xae
 batho ba be ba -iphsina ba aula
 ba iketile.

5 Mokxwa ke ofe o: a bexo a dira
 Sethšaba se; xore se iketile bakena
 sa manaba le hlomêxô yea ya
 mapono? Mokxwa šo: Phêko e be
 ele xônai E be ele phêko ya: nōxa
 e eioitšwana Mmamoxašwa (Mamolapo).

528

K34/77

6 Pheko ye! e be e hlomilwe
Kaxare xa moxobe, wa: ~~Moxo~~
Maxwaneng, mo naxeng ya
motlapodi.

7 Kábaka la pheko ye! Re kwa
xare: e be ere xes ~~na~~apona a e
ha, a re xe, a fihlaja A hwetše
ele xare: xo thšeta ~~lapella~~, a na ba
meetse feela. Byale ye; naapona a
nape a hwetše ele bothata: xo fihla
le xo tsēna ka xare xa. batiba ba
xo šiša. Ka motxwa wa, ka
tšela ye: Batha ba sethšaba
~~ba~~ Molellane, ba be ba sa
~~thorishwi~~ ke: Mazulu.

8 Meka, le mehlōlō, ye! Kamoka ba
be ba e laetšwa ke: Dingaka
tša, bakasa.

9 Bašimane ba be ba le xōna ba
xo kxaya, mekxaya ya xo
thibêla monaba. Bašima bas
ba bitšwa bofiri. Ba thšabeša
le meloane ba tšama bare: fri!
firil firil.

10 ka mokxwa o mobyalo ba be ba bitšwa
~~na~~ Bofiri.

seripa: II Ditaba tša Xa Fapanaxaba Modane le
 Letoaba.

11 Letoaba mehleng ya pele e be
 ele Letêbêlê: Lã n̄oletane. Ka thoto
 ya leboa la motse wa mašatê,
 motse wa xā tletoaba o be o le
 moe. Re kwa xore: ketaba; e be ele
 motho wa boxale; fāela ele moloko o
 manyenyane.

12 Ebe ele moloko o manyenya kabaka
 la xore: o Hoxile. Xaxabō Maune
 a lwelê le boxabō. Xamme a mēmo
 ka moletane xore: ba fle ba mo thuše
 moo intweng yeo.

13 Bya xe: Ba n̄oletane, ka xore e be
 ele mafšêxa, bare xo letoaba.

"A re ye, re yo axa xaxabo
 rena." Yeña a dumêla, kaba la xo thōba
 moxolwāxwê xe a mo fentše.

14 Letoaba o ile a bonthša, boxale
 bya xaxwe ka mokxwa o makatšax

528

K34/77

- 15 E be ere xe ba tswele, ba ile
Lesolong, la xo bolaea Ditaui.
Banna ba xoxwê ba be bare.
"Tau ke nkatšê" (ngonyama nkatzi).
- 16 Re kwa xore: ba be ba swara
tau kai Masela, moote, ditsebe
le ka maboya. e sa phela. Ba e
ya le yōna mošatê.
- 17 Ba moletlane, xe ba bōna xore:
mokwa wa otta tšwêla pele, le
pejona xo ba xa: letcaba, ba
thoma xo ba hlōua.
- 18 E xe xola ba ile lešolong, xe ba
le Ditaung xoba diphōōfōōng tše
lingwe, ba sepelele mo ba
tseba xo xore: Ba xa letcaba ba
ile xōna.
- 19 Xe ba e kwa xore: Ba swere tau,
xoba nkwê; ba tla kitimêla xo bōna
ba ba betha, ka dithōka. Išita, le
ka maruma, ba be ba ne ba
hlaba, xore: Ba ba lahliše Sebata,
se ba se swerexa.

20 Ba ~~ba~~ Letoaba: Ba bōna xore: Batho
ba ~~ba~~ Moletlane, ke dira xo bōna.
Ba mōma xo šika ba itukišeditše
ntwa.

21 Re kwa ile ka tšatši le lenq, xe,
Bama ba xa Letoaba, ba swere,
Tau, ba bōna ba Moletlane, ba
e tla ka mešutšō. Le bōna bare:
"Ciwa! xō-na" Ya napa ya eba
ntwa, Ba moletlane ba thšōa.

22 Mckwa wa, o hlaxile xa bedi, xo
iša borarano. Xe ba moletlane ba
bōna xore; di loma le Barafi, ba
loxa sexwē. Xwathwe: "Letoaba le
moletlane, ba swanetše xo ya lesolong,
kua Mothepeyaneng. E rile "xola ba le
xōna; Bare: "Lena matābēlā a xa Letoaba
beana Maruma fose, le ye kua
xore xa Sepalō, le yo dumediš'a
Kxōšl.

23 Xo ile xe xo šetše xo le bhalo; ba
moletlane, ba swara, hlōxō tšelā tša morwa
Letoaba, ba ci bolaya.

24 Mašaledi a thšobēla xae. Kxoš, ya bōna, xe ebōna moe, ya roma motseta wa yōna, xo Kxoši Sekhukuni. Xommotša kame ba molettane ba bolailexo bana ba xaxwē ka senoxo.

25 Kxoši ya Bapedi, xe a e twa tšeo kamoka a fodiša hlōxō. Ore: "Xo lokile, bao ba molettane ke Ha bōnana le bōna?"

26 O ile a lebadiša, ba molettane, ka xo fitiša ngwaxa o tee. E nle ka mōxoxo xa moe, Sekhukuni a mema Dira tša xaxwē kamoka, le tša ka mathokō. Xo tšeya bo: Molepō le dikxale. Ore xo bōnai: "Re yo bolaya Ba molettane." a ba a ba bošša le mabaka. Ba molettane le bōna ba ile ba bitšwa. Xore kamoka ba yo xahlana Sekakareng, kua thokō tša polokwane Bore xo ne Kxakō; Xomme Kxoši Sekhukuni o a e nyoka. Xomme e swanetše xo swarēlwa Kxoši.

27 E-rile xe bu šetše, ba fihlile moe.
Mokxoomaana, a ema are: "Letoubo
a boêlê ka ~~thoko~~ thokô a moši." Ba
xa letouba, ba thšxa kudu, okuku, ko
matla. Ba xopola xobane, mohlomang; ba
nyaka xo ka bolaya byale ka tšatši.
~lela la mothopyaneng.

28 Ba ile ba ba nthšwa ka bohloko, xo bo
moletlane. E-rile mola. Ba xa letoubo
ba le ka thokô, Mokxoš wa kwala.
Dira tša phallela ba moletlane tša
ba bolay, xuri! ka sehloxo. Kxoši Sello
a thšaba a ya xae. Kaxore o le o
ena le lebelô la xo šiša.

29 Fêêla le yêna, o se ke o thuša
sela kaxore. Sekhukuni o be a
beliba xai Majo, kua Sefateng nonyaneng,
mo Sefateng seo xa xo wa patlala
ke tšela ya dinaô. Le tšona e xôna
mo thabeng ya matome ka ya bohlabêle
ba yôna.

30 Xôna moe, Kxoši Sello! o ile a hušša
Bonm ba xa majo: Kxopêla meetše,

528

K34/77

ba mo fa; o ile xe a e nwa motho a
mo hloba ka lerumo ba napa ba
mamlaya. Ba ripa hlôkô ba ya laetša
sekhukhukhe kua: Direng.

31 Re kwa xae: Kxôšello obē a ena le
dikxamo tše: dithšweu fêela tšo
xo hlôka le mmala o šele. E Dik
tše Lekxolo (100).

32 Kxôši Mphahlêlê, e be ele moxwera
wa Kxôši selo ya bchloka ba
botšana diphiri kāmoko. Re kwa
xae: ke Kxôši Mphahlêlê u o ile xae
a ya kua Moxoto, morakeng wa
Kxôši ya mōtšane; xo ya xo tšea
dikxamo tšea, thekenqola badiša.

33 Naxa ya Moxoto ka naka yea;
xo be xo sa baxwa ba le motse.
E morakeng, no xo fulaxo
dikxamo tša Motše wa mošate.

34 Ba xa: Letšaba ba napa ba bōna
xae Kxôšô e ka se sa ba xōna, xo
oāna le sa mōtšane, Ba napa tictia ba
boēla sa xae bōna le laune.

1. Re kwa xxe: ba xa Letoaba ba ile xe
ba Setšeba phumexile Moletlane, ba
thōna xo ba sethšoba sa xo tle.

Ba ya ba axa motse o maxole
maōna tša kua bonibêla ba Maune.

2. Xhina mowe, ba napa ba ata
ya ba sethšoba se se xolo
ba bušwa ke: Dikxoši tše
maotla tša boxole.

3. Mothethea motswala kxoši e bile
yēna mokxōmaana o morole
wa maune a le sehloxo, a
bile a e na le maonō. Re
kwa xxe: mo pušong ya Letoaba
Mothethea o be a se na setho
o be a e ja le ba ntlo ya
boxoši.

4. Kalōka leo o be a bōna ele
kxoši. O be a bitšwa: Mothethea
motswala kxoši Sefane sa
xaxwē peleng, e be ele Leruma.
Ka: dikwēxō, a fetošwa, ya ba-

528

K34/77

Masexa malomo,

5 Monna yo mongwê wa boxale, bare ke: "Selekan'yanne, a ha a fetiša Leina le la dikwêrô, a e na le monna yo mongwê wa boxale ele Mašia fêela."

6 Kamoraxo xa mame ya ba, ba xa Lerumo xape, Lerumo o moxolo, o be are xe a ile; Masalong, xo ya xo tsoma a fele a e ha le dikxomo a di thapile xo batho ba bang kwa kxolê. Kxoš e kxolo e matšiši ere: Na wêna dikxomo tše a di tšea kae? Xe a fêtola are: A! "Maqandlana, se ro a thoša, thoša, a nampe a balehge, se dehge degxomo." Kabaka lea a napā a bitšwa: "Sethosa. Le lehono ke Sethosa se se nthši sa xa Sethosa, fêla ba pātlatetše kudu. 7 ke ka mo ba ithêtaxo bare: Sethosa sa masetlwa, a nthswanyan; Mothethea motswalo kxoši.

8. Re kwa xore: ba ile ma tšea
 Mohumaxadi bare ke Mmathšipi o
 e tša kua Maroteng. Erile xe
 Kxoši e kwile obuša sethšoba
 sa matêbêlê o xa Letoaba.

9. Erile ka ngwaxa^o monqwê, Mokxōma^o
 wa maroteng a ya, xōna xo bōna
 Bakxōma^o lē Mohumaxadi kua xa-
 Letoaba. A dula mae Sebakanyana
 e be ere xe; dikxomo di tsēna
 mathapama a bōna ditaba tša xo
 makatša kudu.

10. Dikxomo tše di be di sa tswalewe
 di be di beêlwa tesabana la:
 Mošunkwane ma seferang. Xo
 ne Pōō ye ele xo modišō wa
 lešaka leina la yōna ele: "Phuti
 ka duma". Kxomo^o ye, ebe e e nwa
 byalwa byato ka matho. Ba be ba
 e "thšêlêla" ka xare xa nkxō e kxolo
 e hwêla xo yōna; Kai mošwone
 le mantšibōwa.

11 Mokxamaana wa maroteng xe a
bōna taba ye; a makala kudu. A
botšiša xore e dirilwe jwang?
Xamme a se ke a hwetša tšela
ya nnete.

12 Erile Mong wa leētō; xe a
fihla xaxabō, a botša: Kxoši ya
xaxwē se a se boneng maune.
Sekhukhuni, xe a e kwa tšeo; a
laēla lexadimane moxale ya mong
wa xaxwē xore. A ye xo tšea
kxomo yeo.

13 Ke moka lexadimane a kxoboketša
banna ba xaxwe ba marumo, ba
hoxa ba ya maune. Ba laetšwe
xore; ba swanetše xo lwa le
matêbêlê xe ele xore a xā^{ne} le
kxomo ya xo nwa byalwa ka
lefiso.

14 Erile Mantšiboa a ba tsenexo
ka ōna; ba rōbda kxaufsi le motse
wa mošatê, sebokanyana le ōna.

- 15 Re kwa xore, Exile ka mesō, mōnna
 yo mangwē wa xo letaba a felexetša
 phiri kua thabeng, a bōna e le
 xore phiri e ya xana. A fēla a
 e reta ka maina a yōna ore. O reng
 phiri; Pheri thšaba mesō, morwa
 mantōpēlē moloi xa bonwe ka
 maahlō. Yōna ya fēla e xana xo sepele.
- 16 Le yēna a thōma xo thšoxa ~~mak~~
 makxwa wa phiri ye. A lebēlēla
 pele a bōna dintlha tša morumo
 di phadima mo letokeng. A napa a
 thšabēla xae a napa a tsebiša
 bohle seo a se boneng.
- 17 fēla xwa se ke xwa hlōxa selō;
 Jare ka moraxo xa matšatši e
 se makae, e sa le bošexo, a
 tsēna maxadimane ntweng, mohla
 xo ja xa lebēlēlane.
- 18 Ba swarana le banna ba mošatē
 fēla, xe letšatši le hlaba ba
 e tahlā ka xare xa kxōrō.

K34/77

19 Batho ba fedile, xo šetše mohumaxadi
a nnoši. Bare xo yēna nke o e fe
byalwa re bonē xe e ka hwa; o
e fa a fēla a e rēta ka maina
a yōna a mabotse.

20 Mōhumaxadi are xo bōna; nthopeng
le sepeleng le nna, xobane batho
ba ba haō, ba tuka mellō ba ha
le kwiša bohloko bakeng sa ditopa
tsela di lexo ka ntle. Bare xo yēna
xo xo no matho fa re ba ~~e~~ feditše.

21 "Xo lokile," xo bolēla mohumaxadi
e rile xe letšatši lexe namedi (8 a.m.)
O tšēna maxoxane a xo longwa ke
dithšithšidi. Kamoka bare: "Mošatē o ja
Sehuba, Sethosa sa masethoa a ntswany-
ane." O fēla a e ja kati kua péle
xa bōna.

22 Re kwa xore le ka mo xare xa kxōrō
xo tsene bōna ba xa Sethosa,
bele xa maune kamoka. Kxošiya
bōa ele: "Tloko-tloko a diala".

23 Kxošana ye ya bōna e be e swano
le motho wa xo xafa. Re kwa xore
o ile o kula motho ka mafahla o
mmilešša xodimo, xe a wēla fase
a bolawa ka sehloxo.

24 Re kwa xore ba ile ba tswa le
madimane, ba a fetša ka mokswa
wa xo šiša. Yēna le xadimane ka nošš
o be o fetetše pele le banna
ba bangwē, xo yo nyaka batho
ba bangwē ba a ka bēxo a ka ba
bolaya re boditšwe xore o ile o
xomišwa.

25 Xe a bowa a hwētša xo swelē
dikxang xo šetše melōra. Xe a fihla,
a hlabā motho ka lerumo a ka a
tšwa mala. Ya swarana xa fihlêla,
lexadimane a bōna xoba banna ba
xaxwē ba fêla. O thēaba a leba
thokō ya moletje le masoxana a
mangwē, a a šetšexo.

26 Ba moletje le bōna ba ba bolaya

maxadimane a šetše a lapile.

27 Re kwa xore: manna yo mongwê, wa maxadimane; o ile are xo bôna ntwa e be ile o e kwetša fase a tšea mala a motho wa xo bolawa a ikapešo ka ôna a itiya eka o hwile.

28 O ile xe a fihla Toko-toko le banna ba xoxwê. Ammîna, banna bo xwaxwê bare: "Xa sa ba hwa" yêna are xo bôna, "O hwile mo le seng". Ka xore ba be ba mathšaba ba napa ba mo feta.

29 Yena a šala le yêna are xo yêna: "Soxa o nape o thšabêlê xaxena ka bohale xore batho bale base ke ba xo bôna ba tloxa ba xo bolaya."

30 Maxadimane xe a fihla xae, a šia le xo ya ka xae ka ba la xo thšaba xore l'xoši Sekhukhuni o be a ka ba bolaya.

Tša batho ba baso: le mekxwa.

K 34/77

1. Batho ba baso; ke batho ba xo
makatša kudu ka motla. ba
ne: Melekô, Bolo, Bolebatsa, Boxwob-
diša, Maime, le ba dra xa di
boniwe. Fêela dilo tšeo kamoka,
xa ba rate xo di bonthša Muša.
le xo di šomiša ka mokxwa wa
tšôna.

2. Xo e na le xore ba di tšwetše
kxakala, ba di fihla, xomme be
dirana dikotsi ka tšôna. Xe
nkabe ba di tšwetša kxakala ba
di šomiša ka mokxwa wa tšwêlôpde,
nkabe, ba thušitše muša wa Afrika
le wa bôna, Mabothateng a
lefase lena la Mmušo wā
tikoloxô kamoka. (world) Bakeng sa
dintwa le, mekxweng e mengwe,
ka mokxwa wa tšôna.

4. Xe ele nna ke tla palêloa ke xore;
xa ke tsebe selô sa dilo tšeo.
Nkabe ke tsebg; kabe ke di tsebiša

lefase la xesō, xomme tša somišwa
mabothateng a lefase.

(5) Dithšeo di xōna xo batho ba bang
ba baso ba ba naxo le tsebō
ya tšōna. Jwale ka xe batho ba
ba šweu le bōna ba tseba ka
sexaxabo bōna.

(6) Batho ba bašweu ba tseba tša
bōna ka bohla bja bōna. Xomme
ba di sebedišako mokwa wa
tšōna. Xomme xa ba dirane kotse
ka tšōna; jwale ka ba baso.

(7) Dithšaba tša ba baso, le tšōna, di
tsebana xabotse mo di dutšexo
xōna, xore di fetwa ke selete
sefe ka melekō le tše dingwe
tša sephiri sa bōna.

(8) E šita le bōna batho ba selete
ba tseba xabotse xore batho
ba ba le xo maseng, ka dihlare,
le melekō ke ba fe. Ka xe le
lena le tseba xore Mahubexa sebata
ng

xo tšeba ke sōna. le xe se tšeba
a tše dingwê; fêela e se xo feta
a sōna.

9 Empa o ka na kwa batho ba ba so
badre: "Re swanetše xo latela tšwêlōpele
ka xo Hala." Empa ele xore ba khutišets.

10 Tšwêlōpele dila tše dingwê tše e
di nyakaxo ka mokxwa wa tšōna.

10 Dileteng kamaka xona le batho;
ba; bohlahe, le ba ditlaela. fêela,
bohlahe byōna xa bo blokexe. Fêela
le xe xale byalo xa ba thuši selo
kabaka la xore. Ba ba bea mo
mahlokg, le mo dilong, ka mehla
yohle ya kophelō bya bāna.

11, Kabalā xore bo nya mola ele
xore: xona le mabothata a dintwa
le diphapanō tše dingwê xape;
tše di ka kwišaxo pelo ya
motho bohloko. Fêela le mo khutšong
di xōna. Mekxwa ya batho ke ye
menthši, jwale ka xe le tšeba.

12 Xe dilo tšeo, kamoka di ka
šomišwa ka mokxwa wa tšwêlôpele
di ka tšwêtsa lefase la Afrika pele
thutong, le matleng a ho xatakela
mabothata.

13 Dithšaba kamoka di šomiša bohale
bya di bofihlaxa jwale lefase le
le se ho maraka ke la Afrika
ka thokong ya ba ba so. Le xe
tše di bōtsē di le xōna, ke ka
lebaka la ba ba šweu.

14 Khutšo le tšwêlô-pele, di Hišitšwe
ke ba ba šweu. Xona le seēma
sa lenong. Se se rexo: "Lenong o
lenong. Phurulla diphēkō tša xaxo
o fofē". Xomme ~~lenong~~ lenong, la
lla mollō wa senong, xomme la
fafa.

15 Xomme ba ba šweu, le bōna ba ile
ho fihla mo ba re laetša xore:
ke batho ba tšwêlôpele, xomme ba
re laetša tšwêlô-pele ya bona.
End. S. 528.

P.O. Cornputs

Makona.

Via Ndbom'sruit.

5th January, 1942.

Dear Sir,

I humbly send these few news, particularly directed to you.

As I was told by our Head Teacher R. J. Mogoba at our School. That: news are needed by the Department. Therefore I tried my little best to introduce something.

After the ~~17th~~ 19th January 1942
I will ^{be} at our School.

At: P.O. Malsgat.

Mphahlele Sec. School.

Via Pietersburg.

Between the 5th January 1942 - 19th January 1942
I will be here at Zebediela at the first
above mentioned address.

Yours faithfully:

Elias N. Sethosa